

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 35 - nr 3 - juli 2016

Libellenfauna van het Merkske

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkvorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog.

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met 99.000 aangesloten gezinnen, 5.000 vrijwillige medewerkers en 20.000 hectare natuurgebied in beheer, is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie. Natuurpunt Markvallei werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapekster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Op de cover **Beekrombout**
Foto Wim Verschraegen.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... en iedereen is welkom!

Lid worden

Door overschrijving van 27 euro op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'.

Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Informatie

Voor alle info:
bc.deklapekster@natuurpunt.be - 03 383 02 08

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Voorwoord

Hallo leden van Natuurpunt Markvallei,

Bevolking en bedrijven OK! Nu het stadsbestuur nog.

Beste leden van Natuurpunt Markvallei. Jullie ontvangen vandaag weer een extra dik Bieteutje. Het valt een jaar lang wat dikker uit dan we gewend zijn. Natuurlijk hebben we jullie veel te vertellen en dankzij onze vele vrijwilligers is de activiteitenkalender van onze afdeling goed gevuld. Dat maakt dat er natuurlijk heel wat leesvoer is.

Maar er is een extra reden waarom ons lokale ledentijdschrift dikker uitvalt dan we gewend zijn. Na de aankoop van het natuurgebied Den Rooy boden heel wat van onze leden spontaan financiële hulp aan. Dat is ook nodig, want de restfinanciering van zo'n aankoop loopt stevig op. Het feit dat giften fiscaal aftrekbaar zijn, is meegenomen. Maar in ieder geval kregen we ook heel veel positieve reacties op het nieuws. De mensen zijn vooral blij dat ze nu het resultaat van onze goede werking ook op het terrein kunnen zien.

En ook de bedrijven uit onze regio doen nu een duit in het zakje. Een team van vrijwilligers van onze afdeling postte brieven en bemande elke week de telefoon om contact op te nemen met verschillende bedrijven uit de streek. De respons is groot. Heel wat zaakvoerders zagen wel brood in een advertentie in het Bieteutje, maar dat is lang niet de enige ondersteuning die we krijgen. Hartverwarmende reacties, ook hier weer. En die positieve boodschap werkt, we zijn vastberaden om op de zelfde weg door te gaan.

De houding van het stadsbestuur van Hoogstraten steekt schril af tegen dit solidariteitsgevoel. Het stadsbestuur keurde in 2003 al een gemeentelijk reglement goed om aankopen door terreinbeherende verenigingen te ondersteunen. We zijn nu vijftien maanden voorbij de aankoopdatum en nog altijd is er geen licht aan het eind van de tunnel. Vele gemeenteraadsleden en schepenen zijn van goede wil en willen dat het stadsbestuur haar eigen beslissingen uitvoert. Toch blijven sommigen hardnekkig het been stijf houden, voor hen is de natuur niet aan het feest...

Drej Oomen, voorzitter Natuurpunt Markvallei

ZIN IN EEN GEZONDE
UITDAGING?

Kom je bij
ons werken?

Kijk bij Jobs op
onze website!

ONZE MERKEN

Special Fruit nv

Europastraat 36

2321 Meer - België

T +32 3 315 07 73

info@specialfruit.be

Leer ons kennen op:
WWW.SPECIALFRUIT.BE

Kort nieuws

Tekst: Marc Van Opstal/ Koen Verschuieren/Drej Oomen

Billie De Buizerd

Tijdens een wandeling in De Bolkse Beek heeft onze vice-voorzitter een jonge buizerd van een gewisse dood kunnen redden. Het beestje was niet meer in staat om zelf te kunnen vliegen en daarom is hij naar het vogelopvangcentrum in Zundert gebracht. Daar is hij in de 'vondelingenschuif' gelegd, zodat hij voor verdere verzorging in goede handen is.

Wordt hopelijk volgende keer vervolgd met meer positief nieuws.

© Bart Royens

Nachtvlinderontbijt op school

Na de succesvolle nachtvlinderontbijten bij verschillende mensen thuis, hebben we

er ook eentje gedaan op de gemeenteschool van Hoogstraten voor het derde leerjaar.

De enthousiaste bende leerlingen heeft daarbij kennis kunnen maken met de wonderlijke wereld van Draken, Witte Tijgers, Kammeeltjes en nog veel ander vlindertjes die 's nachts uw tuinen verkennen. Zij zullen alvast nooit meer gewoon 'Mot' zeggen!

4 geringde slechtvalken

Ons koppeltje slechtvalken heeft de verhuis naar een hoger gelegen nestkast blijkbaar goed verteerd want dit jaar zijn er wel 4 kuikens geboren.

Oude gsm's worden bomen!

Momenteel wordt wereldwijd naar schatting slechts 1 tot 2% van alle gsm's gerecycled of hergebruikt. Dat kan beter! Daarom organiseert Natuurpunt in samenwerking met Out of Use, Umicore en Recupel opnieuw een grootschalige inzamelactie van mobiele toestellen. De ingezamelde toestellen worden klaargemaakt voor hergebruik en doorverkoop. Is hergebruik geen optie? Dan worden de waardevolle grondstoffen gerecupereerd.

Elke oude gsm en/of lader is goed voor 1 euro ten voordele van Bos voor iedereen. Elke nog werkende gsm is goed voor 4 euro en dus een boom met bijhorende m² natuur. In De Klapekster staat een inzamelbox van Recupel. De opbrengst van de ingezamelde GSM's is voor ons lokale natuurproject.

Beheerswerken

Rododendron in Den Rooy

Dit najaar zullen we de wandeling in natuurgebied Den Rooy officieel openen, maar eerst wordt er nog stevig gewerkt. En dit zal niet onopgemerkt voorbijgaan.

Tekst: Drej Oomen

Drastische ingreep

We maken er een prachtig natuurgebied van, maar het zal even niet om aan te zien zijn.

Soms moet je door zure appels heen bijten. Dat zal in natuurgebied Den Rooy niet anders zijn. Natuurpunt wil van natuurgebied Den Rooy een prachtig reservaat maken waar wandelaars volop zullen kunnen genieten van de prachtige natuur. Dat kan

niet zo maar eventjes geregeld worden, de natuur heeft daar tijd voor nodig en er moet in deze een stevig handje geholpen worden.

Als we zo ingrijpend te werk gaan doen we dat om er een afwisselend landschap te laten ontstaan, met waardevolle loofbossen, bloemrijke graslanden, open heide. We zorgen voor wandelpaden en maken die gebieden toegankelijk voor bezoekers en omwonenden. De ingreep is vaak drastisch, en de volle pracht van de herstelde natuur laat soms een paar jaar op zich wachten.

Vanaf 1 juli zal je machines in het natuurgebied Den Rooy bezig zien, en hetgeen ze in eerste instantie achterlaten zal niet fraai zijn. Maar het resultaat zal na enkele jaren tot ieders tevredenheid zichtbaar worden.

©Wim Verschraegen

Machineel bosbeheer

In de bossen van het natuurgebied Den Rooy streven we naar natuurlijk gemengd bos en broekbossen. De Pontische rododendron is in deze een groot probleem dat zal worden aangepakt, daarnaast is het zo dat het bosbeheer in het gebied een jarenlange achterstand heeft opgelopen.

De vrijwilligers van Natuurpunt zijn al een jaar bezig met het verwijderen van invasieve exoten als Amerikaanse vogelkers en Pontische rododendron. Ze deden dat manueel op de voor

©Wim Verschraegen

machines moeilijker bereikbare plaatsen. De oppervlakte Pontische rododendron is echter gigantisch groot zodat de inzet van machines onvermijdelijk is. Aannemer Kennes uit Ulicoten zal de werkzaamheden op zich nemen.

Invasieve exoten

Uitheimse planten en dieren die hier van nature niet voorkomen en die hier niet op eigen kracht zijn geraakt, worden ‘exoten’ genoemd. De meeste exoten vormen geen probleem. Maar sommige exoten zijn zeer competitief of hebben geen natuurlijke vijanden zodat ze zich ongehinderd kunnen voortplanten en schade veroorzaken. Die planten en dieren noemen we ‘invasieve exoten’.

Invasieve exoten kunnen schade veroorzaken, bijvoorbeeld verminderde biodiversiteit, landbouwschade, allergische reacties, overstromingen, ... Pontische rododendron is zo’n invasieve exoot.

De Pontische rododendron is er gekomen

omdat de rijke families de plant destijds als een soort statussymbool zagen en deze daarom in hun domeinen aanplantten. De plant vermeerderde zich explosief en heeft hierbij een duidelijk negatief effect veroorzaakt op de aanwezige flora, fauna en het ganse boshabitat.

De in de vroege zomer bloeiende rododendron komt van nature voor in landen langs de Middellandse Zeekust. Al gauw bleek dat deze soort zicht heel goed wist aan te passen aan ons klimaat en onze bodems (ze groeit graag op licht zure, zandige gronden) en zich ook goed kon verspreiden.

Voedselarm en toxisch

Rododendron heeft een negatief effect op de natuurlijke verjonging van struiken en bomen. Dit komt door de hoge schaduwdruk die de soort creëert maar ook door het slecht verterende strooisel. Er ontstaat een dikke strooisellaag (licht giftig en zuur) die er voor zorgt dat zaden slecht kunnen kiemen. Natuurlijke bosverjonging wordt zo bijna onmogelijk. Het voorkomen van

FINSE **speksteenkachels**

Finland Products - Tereik 92 - 2990 Wuustwezel - tel. +32 (0)495 22 33 33
www.finse-speksteenkachels.be - e-mail: info@finse-speksteenkachels.be

**Lekker vers brood
en heerlijk gebak
van uw warme bakker**

Joost Muësen

Vrijheid 206

2320 Hoogstraten

Tel: 03/314 50 99

Woe. en do. Gesloten.

Ook broodautomaat.

de soort heeft ook negatieve effecten op de mos-en kruidlaag, maar ook de fauna krijgt het zwaar te verduren door de aanwezigheid van rododendron. Het weefsel van rododendrons bevat aanzienlijke hoeveelheden toxische stoffen en het loof is oneetbaar voor gewervelde dieren. Slechts een gering aantal insectensoorten kunnen de plant als voedsel gebruiken.

Bossen gedomineerd door rododendron bevatten daarom veel minder voedsel (ongewervelden) dan bossen met een natuurlijke vegetatie. In eikenbossen in Ierland heeft men gemerkt dat dit ook gevolgen heeft voor de broedvogelstand. In rododendronbossen komen minder soorten broedvogels voor en de aantallen zijn lager. Zelfs het stuifmeel bevat voor bijen toxische stoffen.

Een bijkomend probleem is dat de Pontische rhododendron drager en verspreider kan zijn van de plantenziekte *Phytophthora ramorum*. Deze pseudoschimmel veroorzaakt in Californië (VS) op grote schaal sterfte onder de daar inheemse eiken en andere soorten loofbomen. Ook bij ons kunnen loofbomen geïnfecteerd worden door deze ziekte (bij ons zijn eiken en beuk het gevoeligst).

Aanplant van zomereik

Natuurpunt zal bij de bestrijding van de Pontische rododendron rekening houden met het historische karakter van de Rooy. De soort is namelijk bewaard in het bos aangeplant bij de aanleg van het domein en heeft dus ook een historische waarde. Daarom zal de Pontische rododendron op enkele plaatsen (langsheen de Ulicotenseweg en in de buurt

van kasteel Den Rooy) gespaard worden zodat het parklandschap bewaard blijft.

Het landschap en de beleving in het natuurgebied Den Rooy zal na deze werkzaamheden helemaal anders zijn. Maar na enkele jaren zal het bosgebied onherkenbaar mooi zijn, met struik- en kruidlagen en vooral heel veel biodiversiteit. Om de “leegten” die ontstaan na het verwijderen van de rododendrons al wat mee op te vullen zal het IKO (dat dit jaar haar vijftigste verjaardag viert) 50 zomereiken en ook struiken aanplanten in het gebied. Na de ingrijpende werkzaamheden is er ook nazorg nodig. Die nazorg zal de vrijwilligersploeg van Natuurpunt Markvallei op zich nemen.

De werkzaamheden duren tot op het einde van augustus. Natuurgebied Den Rooy is toegankelijk op het uitgestippelde wandelpad vanaf 9 oktober, eerder dulden we geen wandelaars. Dat heeft heel veel te maken met veiligheid.

Voor meer informatie kan u terecht bij conservator Stijn Leestmans (stijn.leestmans@gmail.com)

hazelworm in Den Rooy ©Wim Verschraegen

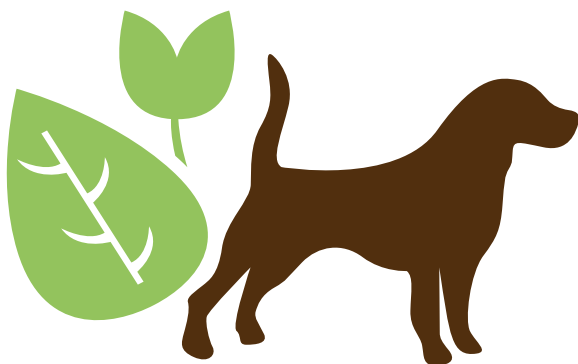

de Pastinakel
Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0696.067.934

Uw Tuin en Dier

LAURIJSSSEN MINDERHOUT
- www.uwtuinendier.com -

Transporten - Distributie - Logistics - Warehousing

www.oostvogels-logistics.be

 +32 3 314 52 99 Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

OPTIEK
DOMINIEK
Van Den Bosch

Wij kijken vooruit

BEACH SEASON

Oakley

Grijze Zandbijen op de Castelreesche Heide (Wim Verschraegen)

Gespot in de Markuallei...

Waterviolier op het Moer (Geert Brosens)

Bosanemoon in de Halsche Beemden (Geert Brosens)

Geef je waarnemingen in op www.waarnemingen.be !

witbandsilene-uil (Marc Van Opstal)

Snoek in het Merkske (Wim Verschraegen)

Blauwe Breedscheenjuffer (Cois Sommen)

OPROEP

Leuke foto's van waarnemingen in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

Harrie in de kijker

Zonder de niet aflatende inzet van vele tientallen vrijwilligers staan we als natuurvereniging nergens.

Hoog tijd om even te kijken wie die mensen zijn. Vandaag ontmoeten we Harrie Hendrickx. Harrie, onze verantwoordelijke “natuurstudie”, zag het levenslicht (of was het ineens al een paddenstoel?) in Gilze (Nederland). Na zijn studies (1978) verhuisde hij onmiddellijk naar België.

“Ik woon sinds 1980 in Meerle. De “groene vingers” kreeg ik mee van huis uit. Mijn ouders waren tuinders. Na de tuinbouwschool volgde ik een lerarenopleiding (natuur- en scheikunde en biologie). Eén van de vakken was “veldbiologie”, en dat werd naast biologie mijn favoriete vak.”

Tekst: Drej Oomen

Hoe werd je specialist in schimmels en zwammen?

“Dat begon halverwege de jaren 1980 met een cursus paddenstoelen bij de KNNV in Breda, waar ik toen lid van was. Al na enkele lessen werd ik gevraagd om mee te doen met de paddenstoelenwerkgroep van die vereniging. Blijkbaar was ik nogal fanatiek. Ik werd in contact gebracht met de NMV (Nederlandse Mycologische Vereniging) en vooral ook met de AMK (Antwerpse Mycologische Kring), nu opgegaan in de KVMV. (Koninklijke Vlaamse Mycologische Vereniging). Zij organiseerden bij-

Harrie Hendrickx©Wim Verschraegen

na wekelijks excursies en studieavonden. Zo kwam ik in contact met topspecialisten en kreeg toegang tot de meest uitgebreide mycologische bibliotheek van België.

Heel veel geleerd op die studieavonden, excursies en werkweken. Na verloop van tijd ga je een voorkeur hebben voor bepaalde paddenstoelengroepen, specialiseren heet dat geloof ik. En je wordt gevraagd voor een bestuursfunctie. Ik heb ongeveer 9 jaar in het bestuur van AMK gezeten, waarvan 7 jaar als eindredacteur van AMK-Mededelingen. Na de fusie van alle Vlaamse mycologische kringen is AMK-Mededelingen opgegaan in het nieuwe blad Sporen. Voor mij was dat een mooie gelegenheid om de fakkel over te dragen.

Dat redacteurschap was een hele leerzame periode door de contacten met zowel Belgische als buitenlandse myco-

logen. De echte specialisatie begon ergens in 2004. Het bestuur van VMV vond dat het tijd werd voor een standaardlijst Paddenstoelen van Vlaanderen. Tot 2006 was die er niet!!

Voor deze lijst heb ik 21 geslachten van de Tricholomataceae (geslachten rond Ridderzwammen) “bewerkt”. D.w.z. moeten vaststellen welke soorten werkelijk ooit in Vlaanderen zijn waargenomen. Deze standaardlijst is inmiddels alweer verouderd en momenteel wordt er al gewerkt aan een nieuwe lijst. Ze hebben mij in ieder geval alweer gestrikt en binnenkort zal dat weer een hoop werk geven.”

Hoe ben je bij Natuurpunt terechtgekomen?

“Eigenlijk via Bart Hoeymans. Enkele jaren geleden vroeg hij mij om met hem eens wat paddenstoeleninventarisaties te doen zodat hij hier wat meer over te weten zou komen. En dan wordt er niet alleen over paddenstoeltjes gekletst maar ook over allerlei andere zaken waar hij mee bezig was.

En omdat mijn pensioen nadert en ik daarvoor wat meer tijd ga hebben (ik heb nog een andere hobby waar veel tijd in gaat zitten) lid geworden met de bedoeling actief te zijn binnen de vereniging.”

Wat doe je binnen de afdeling Markvallei?

“Bij NP Markvallei ben ik momenteel verantwoordelijke voor Studie. Dat wil zeggen dat ik de activiteiten binnen Studie coördineer en er een aantal organiseer.

Daarnaast doe ik ook mee met het beheersteam dat elke maandagmorgen aan het

Harrie Hendrickx©Wim Verschraegen

“Pas als je aan alles gaat twijfelen, ben je goed bezig!”

werk is in één van onze natuurgebieden. En, omdat ik in Meerle woon niet ver van “Den Rooy”, houd ik hier wat toezicht, peil er regelmatig de waterstand (in de peilbuizen) en denk mee over het beheer.”

Wat trekt je aan in het (natuur)verenigingsleven?

“Via verenigingen zoals NP kom je in contact met gelijkgestemden. Niet alleen binnen Markvallei maar in heel Vlaanderen. Je blijft op de hoogte over waar anderen mee bezig zijn of wat hen bezig houdt. En je probeert natuurlijk om anderen te interesseren in dezelfde zaken waar jezelf mee bezig bent.”

Waar wil je in de volgende maanden je schouders mee onder zetten?

“Momenteel lopen nog de plantenwandelingen en –cafés. Hierna, eind mei, wil ik bij voldoende belangstelling hetzelfde gaan doen voor insecten, in het najaar natuurlijk voor paddenstoelen en in de wintermaanden voor mossen en korstmossen.”

Goede raad voor specialisten in spe?

“Als je een bepaalde groep organismen goed wilt leren kennen of je wilt je specialiseren, zal je daar veel tijd in moeten stoppen. Voor de meeste organismen geldt dat je ze zult moeten inzamelen en thuis (al dan niet met binoculair, microscoop, chemicaliën...) moeten onderzoeken. Schaf ook gespecialiseerde boeken aan, met algemene natuurboekjes kom je er vaak niet. Probeer altijd de wetenschappelijke naam aan te leren, die geeft je toegang tot buitenlandse literatuur.

Een uitspraak van mijn leermeester (een Vlaamse mycoloog): PAS ALS JE AAN ALLES GAAT TWIJFELEN BEN JE GOED BEZIG.

Vertrouw op je eigen waarnemingen en niet op andermans beschrijvingen.

En in deze tijd: Neem info die je op internet vindt, niet altijd voor waar aan!”

Digitale Bieteut

Hopelijk genieten jullie vier keer per jaar van ons Bieteutje. We proberen het informatief en inhoudelijk aantrekkelijk te maken en sinds een half jaar is ons afdelingstijdschrift echt de moeite van het aankijken waard geworden. Een afdelingstijdschrift drukken kost echter veel geld. Het ronddragen vraagt veel energie van onze vrijwilligers.

We roepen jullie op om in te gaan op ons voorstel om ‘t Bieteutje voortaan digitaal te ontvangen. Elke vier maanden krijg je dan een pdf-versie van ons tijdschrift in je mailbox. Kwaliteit leveren we immers even goed digitaal.

Op die manier verbruiken we minder papier en inkt, houdt onze afdelingskas meer geld over voor andere doelstellingen en moeten onze vrijwilligers minder grote afstanden afleggen.

Vraag je digitaal exemplaar aan via bc.deklapekster@natuurpunt.be en vermeld je naam en lidnummer, straat en straatnummer en gemeente. Op die manier weten we ook dat we in jouw brievenbus geen Bieteutje meer moeten steken. En alle vorige uitgaven kan je trouwens terugvinden op onze website.

Veel dank, onze ecologische voetafdruk wordt weer wat kleiner.

Kruiden en etherische oliën

Workshop

Op **dinsdag 4 oktober** 2016 (en niet 5 oktober zoals eerder aangekondigd) brengen we in samenwerking met VELT een workshop over **kruiden en etherische oliën tegen winterkwaaltjes**.

We bespreken dan verschillende kruiden en etherische oliën die geneeskrachtige eigenschappen bezitten. Ook jouw inbreng is welkom. Tijdens een korte pauze drinken we een vers kruideninfuus of een kruidenlikeurtje. Dan maak je zelf een bereiding die je ook mee naar huis mag nemen.

Bieke Roovers, herboriste, zal deze workshop begeleiden.

INSCHRIJVEN

Via: info.noorderkempen@velt.be - Ann Aertsen 03 313 01 33

Prijs: 4 euro voor leden Velt en Natuurpunt en 8 euro voor niet-leden. Maximum 20 deelnemers

Waar: bezoekerscentrum De Klaepster, Kolonie 41 te Wortel

Wanneer: 4 oktober 2016, van 19u30 tot 22u.

Jan Kok tuinarchitectuur

mail: info@jankok.be www.jankok.be

Activiteiten

JULI - AUGUSTUS : NATUUR VANUIT DE HEMEL

Vanaf 1 juli tot 28 augustus kan je in BC De Klapekster de tentoonstelling “Natuur uit de Hemel” komen bekijken. Twee jaar lang zweefde landschapsfotograaf Wouter Pattyn met een paramotor boven Vlaamse natuurgebieden. Zijn hemeltocht trok onder andere over het Zwin, de Bourgoyen & Leievallei, de Vallei van de Grote Nete en de Kalmthoutse Heide. Het resultaat is een prachtig fotoboek en een rondreizende fototentoonstelling die de verrassende landschapspatronen en meanderende rivieren op groot formaat laat bewonderen.

Voor dit unieke project sloegen Uitgeverij Lannoo, Natuurpunt, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de handen in elkaar. Het resultaat is een prachtig fotoboek, maar de foto's zien op groot formaat is zeker zo mooi.

7 JULI : PLANTENWERK GROEP - INVENTARISATIES

Op 7 juli organiseren we de laatste inventarisatie van dit seizoen. We spreken om 19u af aan de Klapekster om samen naar de **DE STRIJBBEEKSE HEIDE** of **Het Klein Schietveld** te rijden.

Info: Stijn.leestmans@gmail.com, 0479 93 21 12

ZONDAG 10 JULI: ZEISACTIVITEIT IN DE HALSCHE BEEMDEN

De aankoop van natuurgebied Den Rooy in Meerle heeft flink wat op gang gebracht binnen Natuurpunt Markvallei. Zo werd er een zeiswerkgroep opgericht. De zeiswerkgroep, opererend onder de naam “Faux Gras” of vrij vertaald “Vettige Zeis”, is een groep die deze oude methode om te maaïen terug leven inroept.

Zeisen is een natuurvriendelijke manier om te maaïen. De bodem wordt niet samengedrukt door zware machines en daardoor treedt ook veel minder verstoring van de bodem op. In de Halsche Beemden gaat de “Vettige Zeis” een beemd maaïen. Uiteraard is er ook mankracht nodig om het maaïsel af te voeren. Ook dat gebeurt op ambachtelijke wijze. Zin om mee te doen? Kom met of zonder zeis naar het Gemeenteplein in Minderhout.

Aanvang: 07.00u aan het Gemeenteplein, Minderhout om samen naar natuurgebied De Halsche Beemden te vertrekken.

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, of Dimitri Van Pelt (0476/90 72 49)

Activiteiten

ZONDAAG 17 JULI: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. De wandeling, met oog voor natuur en historie, vertrekt om 14 uur aan bezoekerscentrum De Klapekster. De wandelingen zijn gratis.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

7 AUGUSTUS: HET GROTE VLINDERWEEKEND

In het kader van de nationale activiteit “Het Grote Vlinderweekend”, organiseert Natuurpunt Markvallei op zondag 7 augustus een wandeling die zich specifiek richt op vlinders.

De wandelaars gaan met ervaren gidsen op zoek naar vlinders aan **De Heikant**, maar tijdens dit landelijke telweekend hebben we echter ook aandacht voor de

andere insecten in de Heikant.

Vertrek: 14.00u aan het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel), breng eventueel een vlinder-netje mee

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08, Bart Hoeymans (0479 79 93 61) of Wim Verschraegen (0497 28 18 66)

ZATERDAG 20 AUGUSTUS: FIETSTOCHT LANGS NATUURGEBIEDEN

Zaterdag 20 augustus trekt Natuurpunt Markvallei er met de fiets op uit om de natuurgebieden in de omgeving te verkennen. Het is een jaarlijks weerkerende activiteit geworden om natuurgebieden, en dan liefst nieuw aangekochte natuurgebieden, te bezoeken. Met de fiets zijn de afstanden perfect overbrugbaar en er is ruim tijd voor een babbel, een hapje en een drankje en het genieten van het landschap. Geen kilometervreterij dus, maar aan een gezapig tempo door het landschap schuiven. Heb je er zin in? Breng je fiets, picknick en een regenjack mee. We vertrekken om 9 uur aan Bezoekerscentrum De Klapekster.

Bijeenkomst: 09.00u aan het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Activiteiten

Herinnering Lieveheersbeestjes

20 augustus 20.00u - Lezing in de Klapekster

21 augustus 10.00u - wandeling in de Elsakker (gemeenteplein Meerle)

ZONDAAG 21 AUGUSTUS: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. De wandeling, met oog voor natuur en historie, vertrekt om 14 uur aan bezoekerscentrum De Klapekster. De wandelingen zijn gratis.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

ZATERDAG 27 AUGUSTUS: NACHT VAN DE VLEERMUIS

Hoe kan je de vakantie beter afsluiten dan in het gezelschap van de enige vliegende zoogdieren van ons land? De Nacht van de Vleermuis in de Aschputten, de ideale gezins-uitstap net voor het begin van het nieuwe schooljaar!

Als het duister valt krijgt onze vleermuizen-gids Dimitri Van Pelt assistentie van verschillende bat-gidsen met batdetectoren en "straffe" lampen.

De Nacht van de Vleermuis wordt pas helemaal spannend als we ons in het natuurgebied begeven en daar het gefladder van verschillende soorten vleermuizen kunnen waarnemen. Uiteraard hebben we ook aandacht voor het andere nachtleven.

Vertrek: 21.00u aan de ingang van recreatiedomein De Mosten (Hoozeind 74b, Meer)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Activiteiten

ZONDAAG 28 AUGUSTUS: FOTO-EXCURSIE HAVEN VAN ANTWERPEN

De fotowerkgroep Natuurpunt Markvallei organiseert een foto-uitstap naar de Antwerpse haven. Het is hen uiteraard niet te doen om de grote haveninstallaties, maar wel om de alomtegenwoordige natuur in het havengebied. De Haven van Antwerpen heeft samen met o.a. Natuurpunt een soortenbeschermingsplan uitgewerkt, met 14 paraplu-soorten.

Vandaag gaat de fotowerkgroep doelgericht op zoek naar één van die paraplu-soorten, met name het bruin blauwtje. Uiteraard fotograferen de deelnemers ook de andere verrassende natuur in de Antwerpse Haven.

© Geert Brosens

Voor deze excursie is een macro- en/ of telelens het meest aangeraden.

Bijeenkomst: 14.00u aan de P&R aan de E19-oprit in Loenhout.

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

ZATERDAG 3 SEPTEMBER: BEHEERSWERKEN - DEN ROOY

Natuurpunt Markvallei organiseert beheerswerken in het natuurgebied Den Rooy en dit met het oog op de officiële inhuldiging van het wandelpad. Op zaterdag 3 september verwachten we de vrijwilligers die van wat labuur in de natuur houden om 9 uur op het gemeenteplein in Meerle. Van hieruit trekken we het natuurgebied in.

Iedereen is welkom. Beheerder Edwin Groenendijk heeft een indrukwekkend takenlijstje klaar, maar bovenal primeert de gezelligheid natuurlijk. Met vereende krachten een prachtig wandelpad in orde brengen, een echte uitdaging.

Bijeenkomst: 09.00u. Gemeenteplein Meerle

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

Uw producent van plastic foliën voor
Landbouw Tuinbouw Woningbouw Industrie

Sint-Lenaartseweg 26 B-2320 Hoogstraten Belgium
tel: +32 (0) 3 340 25 50 - fax: +32 (0) 3 314 23 72
hog-info@rkW-group.com - www.hyplast.be

Bezoek ons nu ook online

www.hyplast.be
www.facebook.com/hyplast
www.linkedin.com/hyplast

Veilingstraat 25 / Achtelsestraat 11 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 – GSM +32 497 68 09 74

Info@leysijzerwerken.be / www.leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

Activiteiten

SEPTEMBER : FOTOTENTOONSTELLING RENE VAN ECHELPOEL

Natuurpunt Markvallei organiseert van 1 september tot en met 28 september een tentoonstelling met het werk van topfotograaf René Van Echelpoel. Je kan het werk van René komen bekijken in Bezoekerscentrum De Klapekster tijdens de openingsuren.

René Van Echelpoel (62) woont in Oud-Turnhout. De man is gebeten door de microbe van de natuurfotografie. Hij behaalde de laatste jaren met zijn natuurbeelden, bij internationale natuurfotowedstrijden wereldwijd, diverse medailles en onderscheidingen. Hoogtepunten waren de tweede plaats op de Wereldranking voor Natuurfotografen uitgegeven door de Photographic Society of America, zowel in 2013 als in 2014. Zeer recent behaalde hij nog de gouden medaille bij de Internationale Fotowedstrijd in Wimpasing in Oostenrijk.

© www.renevanechelpoel.be

“Reeds op heel jonge leeftijd ontwikkelde ik een grote belangstelling voor al datgene wat zich in de natuur afspeelt en fascineerde het mij bijzonder de fotografische technieken om mijn persoonlijke natuurbeleving zo gedetailleerd mogelijk op beeld vast te leggen.

Aanvankelijk fotografeerde ik vooral in natuurgebieden hier in mijn geboortestreek “ De Kempen “ maar gaandeweg de tijd werd mijn actieterrrein meer en meer uitgebreid tot uiteindelijk zelfs ver over de landsgrenzen. Met grote regelmaat trek ik in alle seizoenen naar diverse natuurgebieden in België, het hoge noorden van Nederland, naar het Eifelgebergte in Duitsland, alsook naar Frankrijken Oostenrijk, allemaal streken en gebieden met een eigen karakter en biotoop en met een specifieke fauna en flora.

Ontelbare uren vrije tijd, ontzettend veel geduld, uren observatie in bos in veld en niet zelden een flinke dosis geluk, hebben zich doorheen vele jaren vertaald in een ruime collectie foto's, die op de dag van vandaag is uitgroeid tot een echt levenswerk.”

De fotograaf tracht ook nu weer aan de hand van een grote verscheidenheid aan natuurbeelden, zoals bloemen, landschappen en een hele reeks vogels en diersoorten, allemaal gefotografeerd in hun eigen specifieke leefwereld met veel oog voor licht en compositie, maar vooral ook met heel veel zorg voor detail, een duidelijk beeld te geven van hoe indrukwekkend mooi en boeiend de natuur, ook hier in onze onmiddellijke omgeving toch wel is.

KNIKMOPS.eu

Gebr. Geens NV

Hoogstraten (B)

03.314.79.30

info@knikmops.be

- Wieladers van 800 tot 2500 kg.
- Maximale hefhoogtes tot 3,4m.
- Voor doorgangen vanaf 80cm.
- Meer dan 100 hulpstukken.

**Made in Belgium
by Gebr. Geens NV**

Activiteiten

ZONDAG 4 SEPTEMBER: ZONDAGSWANDELING MAXBURG

Natuurpunt Markvallei organiseert haar maandelijkse zondagswandeling in één van de uithoeken van haar werkgebied. Gids Jack Govaerts neemt iedereen mee op pad in de grensoverschrijdende gebieden rond Maxburg en natuurgebied de Krochten.

Bijeenkomst: 14.00u t.h.v. Maxburgdreef 31-41 2321 Meer

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 7 september 19.30u - Natuur in de tuin (les 1)

Herinnering - 8 september 19.30u - Vogelcursus: les 11 (vogels digitaal)

Herinnering - 14 september 19.30u - Natuur in de tuin (les 2)

ZONDAG 18 SEPTEMBER: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. De wandeling, met oog voor natuur en historie, vertrekt om 14 uur aan bezoekerscentrum De Klapekster. De wandelingen zijn gratis.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 21 september 19.30u - Natuur in de tuin (les 3)

OKTOBER - DECEMBER: FOTOTENTOONSTELLING - OPROEP

De volgende fototentoonstelling staat traditiegetrouw weer in het teken van de reizen die de leden gemaakt hebben. Iedereen die een mooie natuurreisfoto gemaakt heeft, en deze graag tentoongesteld ziet, mag deze in hoge resolutie (dus liefst via we-transfer of gelijkaardig medium) doorsturen naar wimverschraegen@hotmail.com.

meer

Energie
voor onze
toekomst!

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas | tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 | info@ebem.be

VRIJDAG 23 SEPTEMBER: FOTO-CAFÉ INSECTEN

Natuurpunt Markvallei organiseert op vrijdag 23 september een fotocafé in het bezoekerscentrum De Klapekster. Om 20 uur is iedereen welkom om het leerrijke aan het aangename te koppelen. Tijdens de fotocafés van de fotowerkgroep ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom.

© Cois Sommen

Je brengt tien door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, ... Het thema is deze keer "Insecten". Vijf foto's over het thema 'insecten' en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of worden meegebracht op stick.

Bijeenkomst: 20.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Herinnering - 24 september 09.00u - Natuur in de tuin (Praktijkles)

ZATERDAG 24 SEPTEMBER 2016: BEHEERSWERKEN - HALSCHE BEEMDEN

Er moet nog veel gras afgevoerd worden uit de Halsche Beemden. Dit doen we samen met de gevangenis van Hoogstraten en Staatsbosbeheer, maar andere volwassenen helpers zijn ook welkom.

Bijeenkomst: 08.45u. Kerkplein Minderhout

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

Herinnering - 28 september 19.30u - Natuur in de tuin (les 4)

VOLGENDE ACTIVITEITEN - KIJK OP ONZE WEBSITE VOOR MEER INFO

- 1 oktober: Electrisch vissen
- 2 oktober: Zondagswandeling Zwart-Goor
- 5 oktober: Voorlichting Testamenten en Legaten

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer
tel 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be
www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent

Jef Van Bavel
Zaakvoerder

Suzanne Haest

Christiane Simons

Johan Cools

Frank Van Oers

Lieveheersbeestjes

Binnen en Buiten

Er komen bij ons in de streek zo'n dertig soorten grotere lieveheersbeestjes voor. Het zijn leuke, kleurrijke insecten die, mits wat oefening, goed op naam te brengen zijn. Op zaterdag 20 augustus komt specialist Willy Ronsmans naar de Klapekster voor een voordracht over deze interessante kevertjes. Van de soorten worden de belangrijkste kenmerken besproken en het biotoop waar je ze kunt vinden. Daarnaast krijg je ook een heleboel praktische informatie over het verzamelen en op naam brengen en nog veel meer.

Om onze opgedane kennis direct te testen gaan een dag later, zondag 21 augustus, op zoek naar lieveheersbeestjes. Ook dit weer onder leiding van Willy. We gaan daarvoor naar de Elsakker in Meerle. Heb je een vlindernet(je) en/of een lieveheersbeestjestabel of -boek, neem deze dan mee.

Voor beide activiteiten geldt dat enige voorkennis niet nodig is.

© Marc Van Opstal

Praktisch:

Voordracht: za. 20 aug. 20.00 u. Klapekster

Wandeling: zo. 21 aug. Elsakker Meerle, verzamelen om 10.00 u. gemeenteplein Meerle

Oomen

Glaslogistics

0032(0)4 75.42.89.19

oomen.transport@telenet.be
btw BE 0451.351.787

Hoogeind 57
2321 HOOGSTRATEN (Meer)

Kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

t 03 385 54 01

✉ marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261 A-B

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!

JANSSSENS
JANSSSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com

Gecertificeerd bedrijf voor duurzaam bosbeheer!

Tel 03 314 70 96 hoogstraten@janssensjanssens.com | ma – vr 08-12u & 13-18u | za 09-12u

Natuur in de tuin

Cursus

Natuur in je eigen tuin

Verre ontdekkingsreizen naar tropische regenwouden of Afrikaanse savannes zijn niet voor iedereen weggelegd. Gelukkig valt er ook dicht bij huis heel wat te beleven, zoals bijvoorbeeld in je eigen tuin.

Natuurpunt laat je alvast kennismaken met de bijzondere planten en dieren die we zo dicht bij huis kunnen aantreffen en met wat we kunnen doen om het hen naar hun zin te maken.

Wil jij ook te weten komen waarom roodborstjes aan het raam komen tikken? Vraag je je wel eens af wat die vleermuis bij die lantaarn te zoeken heeft? Of ben je razend benieuwd welke bijzondere vlinders rond de vlinderstruik fladderen? Dit alles en nog veel meer kom je te weten tijdens de cursus “Natuur in de tuin”.

Data:

- woe 7/9/2016: Inleiding + Vogels in de tuin
- woe 14/9/2016: Ecologische siertuin – de juiste plant op de juiste plaats
- woe 21/9/2016: Insecten in de tuin
- zat 24/9/2016: Tuinbezoek
- woe 28/9/2016: Zoogdieren en amfibieën in de tuin

De cursus gaat door in BC De Klapekster, Kolonie 41 te Wortel, op **woensdag van 19.30u tot 22.30u** en op **zaterdag van 9.00u tot 12.00u**

Inschrijven:

Inschrijven kan via bc.deklapekster@natuurpunt.be, maar is pas geldig na overschrijving van het cursusgeld op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360. De kostprijs bedraagt € 40 voor leden en € 60 voor niet leden.

© Geert Brosens

Vroege vogelwandeling

Vroege vogelwandeling ontbijt

Paddenoverzet

Fotocafé

De voorbije maanden in beeld...

Fototentoonstelling veranderen

Webcam van de slechtvalk checken

Boomplant aan de Zeeman

Ringen van 4 slechtvalkkuikens

Fotowerkgroep in de Bolkse Beek

Visinventarisatie in het Merkske

Promotie aan het Ecoduct

Nacht van de Nachtvinders

Wandelen, natuurbeheer, genieten, ...

Plantenwandeling aan de Mark

Planteninventarisatie aan de Heikant

Pannenkoekenbak voor Expeditie Natuurpunt

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u
Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur

Bosrand

**Ik droomde: ik werd wakker bij heldere zon
Aan een bosrand, in vreemde onbekende streken;
Zoveel dieren, dicht over mij heen, als een deken,
Dat ik mij haast niet bewegen kon:
Heel warm en heel zacht!**

**Ze keken mij vriendelijk vragend aan.
Ze bedoelden: ik moest mee naar hun hollen.
Ik wou weten: hoe kom ik eerst onder die vacht
Vandaan? Maar ik lag daar ook goed verscholen,
En begreep: ze zouden me toch niet verstaan.**

Hendrik De Vries

© Wim Verschraegen

Libellenfauna van het Merkske in de kijker

Met een indrukwekkend totaal van 49 soorten libellen ontpopt ons grensoverschrijdend natuurgebied zich tot een echt topgebied voor de soortgroep. De meest bijzondere soort is de Europees beschermde Gevlekte witsnuitlibel. Het gebied werd de laatste jaren grondig geïnventariseerd.

Tekst: Bart Hoeymans, boswachter Agentschap Natuur en Bos

Indrukwekkende soortenlijst

De vallei van het Merkske is met een totaal van 49 waargenomen soorten libellen en juffers erg soortenrijk. 37 soorten planten zich met zekerheid in het gebied voort, van 4 soorten is er een vermoeden van voortplanting. Vijf soorten zijn te beschouwen als zwerver waarbij het over zuidelijke (of oostelijke) soorten gaat of over soorten waarvan een vestiging op (middellange) termijn te verwachten is. Drie soorten zijn als uitgestorven te beschouwen.

De indrukwekkende soortenlijst illus-

treert het, regionale, belang van het Merkske voor de libellenfauna!

De vallei van het Merkske is 6000 ha groot, hiervan wordt 1500ha beheerd in functie van natuur en biodiversiteit. De beheerders zijn het Agentschap Natuur en Bos, Staatsbosbeheer en Natuurpunt. Het gaat hier immers over een grensoverschrijdend gebied waarbij de 'blauwe draad' gevormd wordt door het Merkske, een grensriviertje dat nog mooi door het landschap meandert.

Het gevarieerde gebied bestaat uit natte beemden, beek begeleidend bos, houtkanten en op de hogere gronden diverse graslandtypes, bossen, heide en vennen. In het gebied zijn er meer dan 150 poelen aanwezig en een 15-tal vennen. De focus in het beheer ligt in het herstel en beheer van een historisch, kleinschalig, agrarisch landschap met een hoge biodiversiteit. De variatie aan biotopen, samen met gericht beheer, verklaren de libellenrijkdom van het gebied.

Beken, vennen en laagveen

Vooraf soorten afhankelijk van beken, vennen en laagveen zijn goed vertegenwoordigd:

- **Beken:** Vanuit de natuur- en waterbeheerders wordt er veel aandacht besteed aan de beken in het gebied. De echte beeksoorten doen het goed en van sommige soorten (weide- en bosbeekjuffer) zijn er grote populaties aanwezig. Voorzichtig kunnen we ho-

Koraaljuffer © Wim Verschraegen

gevekte witsnuit © Wim Verschraegen

pen op de terugkeer van een soort als de beekrombout.

- Vennen: De vallei van het Merkske bevat een indrukwekkende lijst aan typische vensoorten. De populaties zijn eerder klein (ook de geografische spreiding) en in sommige vennen is vis een probleem. De beheerders onderkennen deze problemen en proberen die op te lossen met gerichte beheermaatregelen en monitoring.
- Laagveen: Een heel pakket aan laagveensoorten is in het gebied aanwezig. Van sommige soorten zijn de populaties nog klein waardoor deze nog kwetsbaarder zijn.

verworven. Ook zijn er gerichte werken uitgevoerd in functie van het realiseren van natte, matig voedselrijke natuur. Ook vanuit N2000 zijn er aan het Moer goede kansen en verplichtingen in functie van het laagveen.

Het gebied is de laatste jaren goed geïnventariseerd en we hebben een uitgebreide databank met recente waarnemingen (15 jaar). Daarnaast zijn we ook op zoek gegaan naar oude waarnemingen om zo een goed beeld te krijgen van de historische en huidige libellenfauna.

Beken, vennen en laagveen

Voor de laagveensoorten zijn er nog goede kansen via het uitbreiden en verbeteren bestaand habitat. De beste kansen liggen aan de depressie van het Moer en langs het Merkske. Door de landinrichtingswerken die kaderen in de ruilverkaveling Zondereigen (2012-2015) zijn er veel gronden

bosbeekjuffer © Wim Verschraegen

De tabel hieronder geeft een lijst van de libellen die tot en met 2015 in de vallei van het Merkske zijn waargenomen.

- De kolommen 'species' en 'soort' geven de wetenschappelijke en Nederlandse naam van de soorten weer.
- De kolom populatie geeft aan of de soort zich in het gebied voortplant of niet. X = zekere populatie, ? = mogelijk populatie, U = uitgestorven, Z = zwerver.
- De kolom Rode lijst VL geeft de Vlaamse rode lijst weer. OG: Onvoldoende gekend, Z: Zeldzaam, K: Kwetsbaar, B: Bedreigd, MUB: Met uitsterven bedreigd.
- De kolom Rode Lijst NL weer (G: Gevoelig, K: Kwetsbaar, B: Bedreigd).
- De kolommen 'beken', 'vennen' en 'laagveen' geven het voorkeurbiotop van de soort weer.
- De kolom 'jaar' geeft het jaar waarin de soort voor het laatst waargenomen werd.

Species	Soort	Populatie	Rode Lijst VL	Rode Lijst NL	beken	vennen	laagveen	Jaar
Calopteryx splendens	Weidebeekjuffer	X			X			2015
Calopteryx virgo	Bosbeekjuffer	X	B	B	X			2015
Lestes barbarus	Zwervende pantserjuffer	U						2007
Lestes dryas	Tangpantserjuffer	X	K			X		2015
Lestes sponsa	Gewone pantserjuffer	X				X		2015
Lestes virens	Tengere pantserjuffer	X	Z			X		2015
Lestes viridis	Houtpantserjuffer	X					X	2015
Sympetma fusca	Bruine winterjuffer	X				X		2015
Platycnemis pennipes	Blauwe breedscheenjuffer	X			X			2015
Coenagrion puella	Azuurwaterjuffer	X				X		2015
Coenagrion pulchellum	Variabele waterjuffer	?	B				X	2015
Coenagrion scitulum	Gaffelwaterjuffer	?	OG					2015
Erythromma lindenii	Kanaaljuffer	Z			X			2013
Erythromma najas	Grote roodoogjuffer	X					X	2015
Erythromma viridulum	Kleine roodoogjuffer	X					X	2015
Pyrrhosoma nymphula	Vuurjuffer	X				X	X	2015
Ischnura elegans	Lantaartje	X						2015
Ischnura pumilio	Tengere grasjuffer	X						2015
Enallagma cyathigerum	Watersnuffel	X				X		2015
Ceriagrion tenellum	Koraaljuffer	X	Z			X		2015
Aeshna cyanea	Blauwe glazenmaker	X						2015

Species	Soort	Populatie	Rode Lijst VL	Rode Lijst NL	be- ken	ven- nen	laag- veen	Jaar
Aeshna grandis	Bruine glazenmaker	X				X	X	2015
Aeshna isoeles	Vroege glazenmaker	? – Z	MUB				X	2015
Aeshna juncea	Venglazenmaker	?	K	K		X		2015
Aeshna subarctica	Noorde glazenmaker	U		K		X		voor 1950
Aeshna mixta	Paardenbijter	X						2015
Anax imperator	Grote keizerlibel	X				X		2015
Anax parthenope	Zuidelijke keizerlibel	Z						2014
Brachytron pratense	Glassnijder	X	K				X	2015
Gomphus pulchellus	Plasrombout	X						2015
Gomphus vulgatissimus	Beekrombout	Z	B	B	X			2012
Cordulia aenea	Smaragdlibel	X				X	X	2015
Somatochlora metallica	Metaalglanslibel	X						2015
Libellula depressa	Platbuik	X						2015
Libellula quadrimaculata	Viervlek	X				X	X	2015
Orthetrum brunneum	Zuidelijke oeverlibel	X	OG	G				2015
Orthetrum cancellatum	Gewone oeverlibel	X				X		2015
Orthetrum coerulescens	Beekoeverlibel	Z	K		X			2015
Crocothemis erythraea	Vuurlibel	X				X		2015
Sympetrum danae	Zwarte heidelibel	X				X		2015
Sympetrum flaveolum	Geelplekheidelibel	U						2006
Sympetrum fonscolombii	Zwervende heidelibel	X				X		2015
Sympetrum pedemontanum	Bandheidelibel	Z			X			2014
Sympetrum sanguineum	Bloedrode heidelibel	X						2015
Sympetrum striolatum	Bruinrode heidelibel	X				X		2015
Sympetrum vulgatum	Steenrode heidelibel	X				X	X	2015
Leucorrhinia dubia	Venwitsnuitlibel	X	Z	K		X		2015
Leucorrhinia pectoralis	Gevlekte witsnuitlibel	X	MUB	K			X	2015
Leucorrhinia rubicunda	Noordse witsnuitlibel	X	K			X		2015

DE AKSTER

UW SPECIALIST IN VERREKIJKERS,
TELESCOPEN, VOGEL- EN NATUURGIDSEN

AKTIE

BRENG BIJ AANSCHAF DIT BIETUUTJE MEE

OP AL ONZE
BYNOLYT
VERREKIJKERS
EN TELESCOPEN

MEER INFORMATIE VIND U OP
ONZE WEBSITE:

WWW.DE-AKSTER.NL

WIJ BIEDEN EEN RUIM ASSORTIMENT
AAN VERREKIJKERS EN TELESCOPEN
VAN ALLE TOPMERKEN MET EEN GOEDE
SERVICE. VERDER HEFET U BIJ ONS
RUIME KEUZE IN VOGEL- EN NATUUR-
GIDSEN, NESTKASTEN EN ANDERE
NATUURBELEVINGSARTIKELN.

U KUNT ONS VINDEN IN HET VOGEL-
REVALIDATIECENTRUM IN ZUNDELT
(ZEKER EEN BEZOEKJE WAARD)

VRIJWILLIGERSVACATURES

TAPPERS Hou je van sociale contacten? Zie je het wel zitten om regelmatig een keer achter de toog plaats te nemen en de bezoekers te bedienen en informatie te geven? Dan ben je onze man/vrouw voor het open houden van De Klapekster!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

NATUURWERK(ST)ER Geen zittend gat en zeker ook niet tuk op vergaderingen? Gewoon blik op oneindig en gaan! Buitenlucht en samen werken in de natuur en de bossen! Elke derde zaterdag van de maand organiseren we beheerswerken in één van onze gebieden. Elke week kan je ook mee-werken met de ploeg die maandag-

voormiddag de handen uit de mouwen steekt. Info: egroenendijk@telenet.be

**ADMINISTRATIEF
WERK(ST)ER**

MEDE-

Buitenlucht, vuile handen en geploeter zijn niet aan jou besteed, maar je hebt wel een hart voor de natuur? We zoeken dringend mensen die ons kunnen ondersteunen op administratief vlak. Kan je overweg met een computer? Kan je correct werken en heb je zin om deel uit te maken van ons team? Laat dan iets van je horen. Ingeven van activiteiten op verschillende sites, sociale media en doorgeven aan de pers, wordt dan je hoofdbezigheid!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

Contact

Natuurpunt Markvallei

Voorzitter

Drej Oomen
drej.oomen@telenet.be

Ondervoorzitter - beleid

Bart Royens
bart.karolien@scarlet.be

Klapster - financieën

Koen Verschueren
koen.verschueren1@telenet.be

Redactie

Marc Van Opstal
mvanopstal@telenet.be

Beheerwerkgroep

Edwin Groenendijk
egroenendijk@telenet.be

Studiewerkgroep

Harrie Hendrickx
harrie.hendrickx@skynet.be

Contact

Natuurpunt Markvallei

Secretaris

Jee Van Loock
jee.van.loock@gmail.com

Natuurgidsen

Luc Van Dun
luc.van.dun@telenet.be

Coördinator Klapekster

Chris van Boxel
bc.deklapekster@natuurpunt.be

Aankopen

Jos Martens
woningenmartens@hotmail.com

Beheerder Den Rooy

Stijn Leestmans
stijnleestmans@gmail.com

Beheerder overige gebieden

Bart Hoeymans
bart.hoeymans@hotmail.com

Gageleer[®]

The Belgian Specialty Beer

Een echt Kempens volmoutbier van hoge gisting met het kenmerkende aroma van gage (*Myrica gale*).

Gage is een struikje dat groeit op veenachtige gronden zoals in het natuurreservaat De Liereman in Oud-Turnhout.

Gage was de voornaamste smaakmaker in de middeleeuwse gruitbieren (gruit = kruid).

Gageleer is het eerste hedendaagse bier waarin gage opnieuw wordt gebruikt.

Gageleer cvba-so is een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk.

De opbrengst van de Gageleer-bieren is bestemd voor de aankoop en het onderhoud van natuurreservaten.

Meer inlichtingen en verkooppunten zijn te vinden op de website.

www.gageleer.be

